

Miljø-
direktoratet

Årsrapport Statens fiskefond

2021

Innhold

1. Leders beretning.....	3
2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	4
2.1 Virksomheten og samfunnsoppdraget.....	4
2.2 Organisasjon og ledelse	4
2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall	4
2.3.1 Antall innbetalte fiskeravgifter og antall fiskere.....	4
2.3.2 Innbetalte fiskeravgifter.....	5
2.3.3 Antall innbetalte avgifter fordelt på nasjonalitet (kun netthandel)	5
2.3.4 Antall innbetalte avgifter fordelt på betalingsmåte	6
3. Årets aktiviteter og resultater.....	7
4. Styring og kontroll i virksomheten.....	8
5. Vurdering av framtidsutsikter	8
6. Årsregnskap.....	10
6.1 Ledelseskommentar årsregnskapet	10
6.2 Prinsippnote.....	12
6.3 Bevilgningsrapportering.....	12
6.4 Fondsregnskap	13

1. Leders beretning

Statens fiskefond bidrar til å finansiere fiskeforvaltningstiltak som kommer samfunnet og allmennheten til gode.

Nesten 65 000 fiskere har betalt fiskeravgift for fiske etter laks, sjørret og sjørøye i vassdrag og med faststående redskap i sjø i 2021. Dette har tilført Statens fiskefond over 16 mill. kroner i inntekter. Omtrent 99 prosent av fiskerne betaler avgift for fiske i vassdrag, mens 1 prosent betaler avgift for fiske med faststående redskap i sjø.

Det er lagt til rette for betaling av fiskeravgiften på nett, og over 99 prosent av fiskerne benytter seg av dette. Andelen som betaler på nett har økt siden implementeringen i 2005, og Miljødirektoratet prioriterer å ha en brukervennlig betalingsløsning.

Innbetalingene til Statens fiskefond brukes i hovedsak til tilskudd til fisketiltak, som samlet bidrar til bedre forvaltning av laks, sjørret og sjørøye og en mer bærekraftig høsting av disse fiskeressursene. Tilskuddene bidrar også til å styrke kunnskapsgrunnlaget, til informasjon og formidling av tilstanden og utfordringer knyttet til anadrom laksefisk og til å øke interessen for friluftsliv og fiske, særlig blant barn og unge. Det er et mål at minst 50 prosent av midlene skal gå til tiltak som er initiert lokalt. De siste årene har en stadig større andel av fondsmidlene gått til lokale tiltak, og godt over halvparten av midlene går til tiltak som er initiert lokalt.

Miljødirektoratet drøfter hvert år bruken av inntektene fra Statens fiskefond med brukerinteressene i et samrådsmøte.

Inntektene til fondet i 2021 gir et viktig bidrag til å sikre en profesjonell og kunnskapsbasert fiskeforvaltning.

Trondheim, 14. mars 2022

Ellen Hambro
direktør i Miljødirektoratet

2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

2.1 Virksomheten og samfunnsoppdraget

Statens fiskefond ble opprettet i 1965, med hjemmel i Lov om laksefisket og innlandsfisket av 6. mars 1964. Statens fiskefond er i dag hjemlet i lakse- og innlandsfiskeloven av 15. mai 1992.

Inntektene til Statens fiskefond kommer fra fiskeravgift på fiske etter anadrom laksefisk, samt renter på til enhver tid innestående fondsmidler på konto i Norges Bank.

Fondets utgifter er overføringer til statsbudsjettets inntektskapittel, kap. 5578. Ved bevilgninger over statsbudsjettets utgiftskapitler, kap. 1425, 1410 og 1420 brukes fondsmidlene til ulike tiltak til fremme av fiskeforvaltningen. Midlene benyttes i all hovedsak til tilskudd til informasjon om og forvaltning av laks, sjøørret og sjørøye, herunder kultiveringstiltak, driftsplanlegging og anvendt forskning og overvåking. Det gis også tilskudd til tiltak som bedrer tilgangen til fiske for allmennheten og tiltak rettet mot rekruttering eller stimulering til fiske.

Miljødirektoratet er fondsforvalter for Statens fiskefond og fører regnskap for fondet. Klima- og miljødepartementet har ansvaret for etatsstyringen av Miljødirektoratet, og har det overordnede ansvaret for Statens fiskefond.

2.2 Organisasjon og ledelse

Statens fiskefond har ingen ansatte. Miljødirektoratet administrerer fondet, og brukte i 2021 0,26 årsverk til dette, herunder administrasjon av betalingsløsning og håndtering av henvendelser fra fiskere.

Kostnader knyttet til fondsforvaltningen dekkes over Miljødirektoratets driftsbudsjett, kap. 1420 post 01 i statsbudsjettet.

2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall

Det er fire avgiftstyper for fiske etter anadrome laksefisk for personer over 18 år:

- Fiske i vassdrag for enkeltperson, kr. 286,-
- Fiske i vassdrag for familie – gjelder for ektefelle/samboer med eventuelle barn mellom 18 og 20 år, kr. 456,-
- Fiske med faststående redskap i sjø med sesongstart før 1. juli, kr. 713,-
- Fiske med faststående redskap i sjø med sesongstart etter 1. juli, kr. 433,-

2.3.1 Antall innbetalte fiskeravgifter og antall fiskere

Tabellen under viser antall innbetalte fiskeravgifter fordelt på avgiftstype de siste fem årene. Antall fiskere er beregnet med utgangspunkt i antall familiemedlemmer registrert i

betalingsløsningen for fiskeravgift. Fra 2017 til 2018 var det en vesentlig nedgang i betalte avgifter og antall fiskere. I 2020 var antall fiskere på omtrent samme nivå som i 2017, mens det i 2021 var nesten 10 000 færre fiskere enn i 2020. Endringene er i stor grad knyttet til fiske og fangstforhold som varierer fra år til år, men andre forhold som for eksempel endringer i fiskereguleringer kan også spille inn.

Tabell 2.3.1.1 Antall innbetalte avgifter og antall fiskere¹

Avgiftstype	2017	2018	2019	2020	2021
Enkeltperson	53 540	50 176	50 585	51 201	44 523
Familie	7 660	7 209	7 061	8 167	6 949
Sjø, før 1. juli	614	697	718	790	409
Sjø, etter 1. juli	404	351	420	460	230
Sum	62 218	58 433	58 784	60 618	52 111
Ant. fiskere	74 382	69 881	70 661	74 551	64 619
Ant. fiskere per familiekort	2,588	2,588	2,682	2,706	2,800

¹ Fordeling av innbetalinger på avgiftstype er foretatt manuelt og vil derfor kunne avvike noe fra virkeligheten.

2.3.2 Innbetalte fiskeravgifter

Tabellen under viser innbetalte fiskeravgifter de siste fem år. Innbetalte fiskeravgifter i 2021 har tilført Statens fiskefond 16,294 mill. kroner. Dette er 1,9 mill. kroner mindre enn året før. Fiske i vassdrag utgjør 97,6 prosent, og fiske med faststående redskap i sjø utgjør 2,4 prosent av inntektsgrunlaget i 2021.

Tabell 2.3.2.1 Innbetalte fiskeravgifter (i 1000 kr)

Avgiftstype	2017	2018	2019	2020	2021
Enkeltperson	13 920	13 046	13 759	13 927	12 733
Familie	3 179	2 992	3 064	3 544	3 169
Sjø, før 1. juli	398	452	488	536	292
Sjø, etter 1. juli	159	138	173	190	100
Sum	17 656	16 628	17 484	18 197	16 294

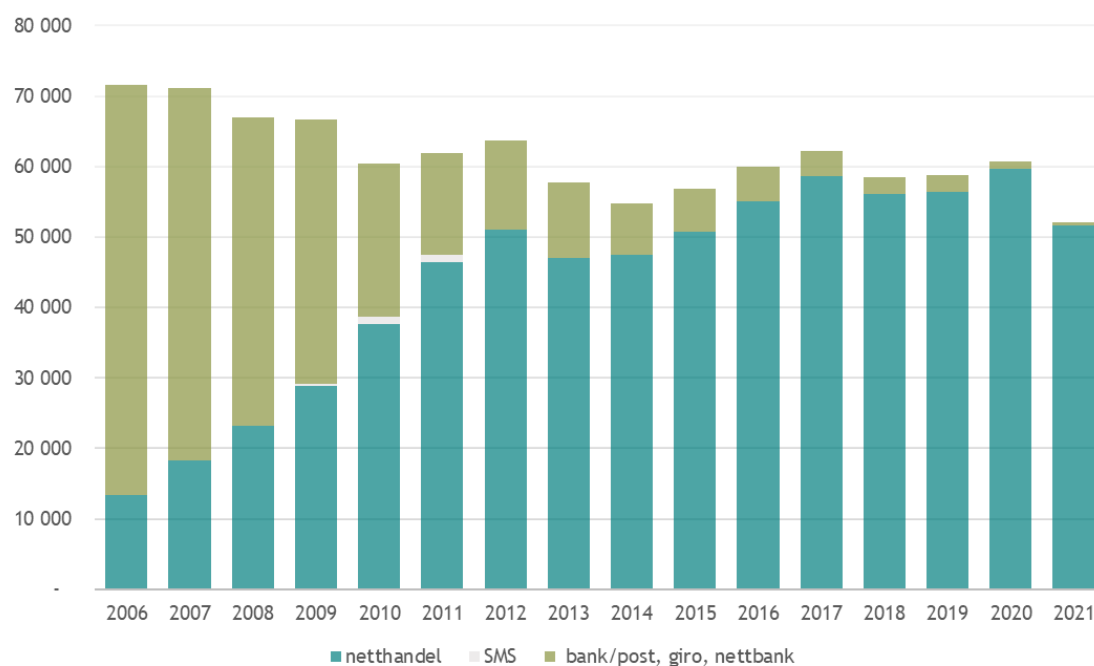
2.3.3 Antall innbetalte avgifter fordelt på nasjonalitet (kun netthandel)

Tabellen under viser innbetalte fiskeravgifter fordelt på nasjonalitet de siste tre år. Dette gjelder kun de som har betalt via netthandel og mobilportal. Som følge av Covid 19 er det en nedgang i antall utenlandske fiskere i 2020 og 2021, og andelen norske fiskere er høyere de to siste år sammenlignet med 2019.

Tabell 2.3.3.1 Antall innbetalte avgifter fordelt på nasjonalitet

Nasjonalitet	2019		2020		2021	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
Norge	44 253	79 %	51 556	86 %	45 282	88 %
Finland	4 127	7 %	4 203	7 %	1 987	4 %
Sverige	2 703	5 %	530	1 %	1 325	2 %
Danmark	2 353	4 %	2 176	4 %	1 570	3 %
Tyskland	1 249	2 %	831	1 %	894	2 %
Storbritannia	455	1 %	117	0 %	39	0 %
Nederland	116	0 %	64	0 %	69	0 %
Island	17	0 %	6	0 %	8	0 %
Annet	1 075	2 %	407	1 %	531	1 %

2.3.4 Antall innbetalte avgifter fordelt på betalingsmåte

Netthandel inkludert mobilportal

I 2021 betalte 99,05 prosent fiskeravgiften gjennom netthandel, inkludert mobilportal. Andelen som betaler gjennom netthandel, har økt betydelig siden implementeringen i 2005. I 2021 ble mindre enn 500 innbetalinger gjennomført på annen måte. 2012 var det første året med direktoratets egen betalingsløsning på nett. Fra 2005 til 2012 var det Inatur som leverte betalingsløsningen. I perioden 2009-2011 var det også mulig å betale fiskeravgiften via sms.

Tidligere ble forhåndstrykte blanketter for betaling av fiskeravgift lagt ut på Posten i Norge. Kostnader til trykking og porto utgjorde omkring 1,5 mill. kroner. Ordningen med ferdigtrykte giroblanketter ble avvirket i 2010 fordi andelen som betalte på nett økte. Dette medførte en stor innsparing som kunne nyttes til tilskudd. Betaling via netthandel er også mye billigere for fiskeren, da Posten og banken tar forholdsvis store gebyrer for å betale over skranke.

Fiskere som betaler via betalingsløsningen på nett blir lagret i en database. Før neste fiskesesong får de en påminnelse om betaling av fiskeravgiften på e-post. Servicen til de som benytter denne tjenesten er god, både ved tapt kvittering og ved andre spørsmål og problemer. Brukerne synes å være fornøyde med betalingsløsningen.

Øvrige innbetalinger

Innbetalinger fra skranke, i bank, på posten, egen nettbank eller telegiro utgjør til sammen 0,95 prosent av de totale innbetalingene i 2021.

3. Årets aktiviteter og resultater

Budsjettering og bruk av midlene til ulike tiltak for å fremme fiskeforvaltningen framgår av Miljødirektoratets årsrapport og den årlige Prop. 1 S fra Klima- og miljødepartementet.

Nesten 10 000 færre fiskere har betalt fiskeravgiften i 2021 sammenlignet med 2020. Antall fiskere som har betalt fiskeravgiften er det laveste som er registrert siden 2002. I 2002 falt innlandsfiskeavgiften bort, så det er ikke naturlig å sammenligne med tall lenger tilbake i tid. Gjennomsnittet de siste 20 årene er på drøyt 74 000 fiskere per år. Både innsig, tørke, pukkellaks og Covid 19 kan være mulige årsaker til at antall fiskere som har betalt avgift i 2021 er lavere. Andelen som betaler på nett øker stadig.

Innbetalt fiskeravgift brukes i hovedsak til tilskudd til fisketiltak. Andelen som brukes til drift er redusert til et minimum. Tilskuddsordningen bidrar til å sikre og utvikle bestander av ville anadrome laksefisk og legger til rette for fiske. Søknader om tilskudd leveres i Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter.

Godt over halvparten av tilskuddsmidlene overføres til statsforvalterne. De utbetaler tilskudd til lokale fisketiltak, herunder informasjon, anvendt forskning og overvåking, tilrettelegging og arrangement mv. Resterende tilskuddsmidler utbetales av Miljødirektoratet. Disse har i 2021 gått til utbedring av fisketrapper og til tiltak i regi av landsdekkende organisasjoner. Dette er tiltak knyttet til informasjon og forvaltning av anadrom laksefisk og tiltak rettet mot rekruttering og stimulering til fiske.

I fordeling av fondsmidlene, fratrukket nødvendige driftsutgifter, er målet at minst 50 prosent av midlene går til lokalt initierte tiltak. De siste årene har en stadig større andel av fondsmidlene gått til lokale tiltak og i 2021 har mer enn halvparten av midlene gått til lokalt initierte tiltak.

4. Styring og kontroll i virksomheten

Miljødirektoratet har et velfungerende system for styring og kontroll i fondet som sikrer overholdelse av lover og regler og et fullstendig regnskap. Fondet følger regler og prinsipper for økonomistyring i staten.

Disponering av midler inneværende år, samt budsjettforslag påfølgende år, drøftes årlig i et samrådsmøte for Statens fiskefond. Formålet med samrådsmøte er å gjennomgå fiskefondet i nært samarbeid med representanter for brukerinteressene for å sikre at fondsmidlene benyttes på en kostnadseffektiv måte for best mulig måloppnåelse innen fiskeforvaltningen, jf. St. prop. 1S (2004-2005) og tildelingsbrev fra Miljøverndepartementet til Direktoratet for naturforvaltning i 2004. I samrådsmøtet har statsforvalterne en fellesrepresentant som representerer offentlige myndigheter. Videre er Kommunesektorens organisasjon (KS) representant for kommunene, Norges jeger- og fiskerforbund representerer sportsfiskeinteressene, Norske sjølaksefiskere representerer sjølaksefiskerne og Norske lakseelver representerer elveeiere/fiskerettshavere.

5. Vurdering av framtidsutsikter

Siden 2002 har antall fiskere variert fra drøyt 80 000 fiskere i 2006 og 2007 til i underkant av 65 000 fiskere i 2021. De siste fem årene har omkring 70 000 fiskere betalt fiskeravgiften årlig. I 2020 betalte nesten 75 000 fiskere avgift, mens antallet fiskere som betalte avgift i 2021 var nede i om lag 65 000.

Bestandene av laks, sjøørret og sjørøye er under sterkt og delvis økende press fra menneskeskapt negativ påvirkning. Klimaendringene vi er midt oppe i vil også kunne påvirke bestandene negativt. I 2021 ble laksen rødlistet for første gang, og det kunne ikke åpnes for fiske etter laks i landets største lakseelv Tana, grunnet ikke høstbart overskudd. Vi må derfor forvente at antall personer som betaler fiskeravgift vil kunne reduseres ytterligere over tid, med relativt store svingninger fra år til år. Det er også en viss fare for at en lavere andel av befolkningen kommer til å delta i fiske i fremtiden, grunnet ulike, mer generelle trekk i samfunnsutviklingen.

Miljødirektoratet har lagt til rette for betaling av fiskeravgift på nett med målsetting om at alle benytter denne betalingsløsningen. Brukerne av betalingsløsningen oppleves som fornøyde. Vi prioriterer å holde betalingsløsningen så enkel og brukervennlig som mulig og

vi oppdaterer våre nettsider med informasjon om fiskeravgiften løpende. I 2020 innlemmet vi Vipps i betalingsløsningen for å gjøre den enda mer brukervennlig. Vipps utgjør 47 prosent av alle innbetalinger på nett i 2021.

6. Årsregnskap

6.1 Ledelseskommentar årsregnskapet

Formål

Statens fiskefond ble opprettet i 1965, med hjemmel i Lov om laksefisket og innlandsfisket av 6. mars 1964. Statens fiskefond er i dag hjemlet i lakse- og innlandsfiskeloven av 15. mai 1992.

Miljødirektoratet forvalter Statens fiskefond og fører regnskap for fondet.

Inntektene til Statens fiskefond kommer fra fiskeravgift på fiske etter anadrom laksefisk, samt renter på til enhver tid innestående fondsmidler på konto i Norges Bank.

Fondets utgifter er overføringer til statsbudsjettets inntektskapittel, kap. 5578. Ved bevilgninger over statsbudsjettets utgiftskapitler, kap. 1425, 1410 og 1420 brukes fondsmidlene til ulike tiltak til fremme av fiskeforvaltningen. Midlene benyttes i all hovedsak til tilskudd knyttet til informasjon om og forvaltning av laks, sjøørret og sjørøye, herunder kultiveringstiltak, driftsplanlegging og anvendt forskning og overvåking. Det gis også tilskudd til tiltak som bedrer tilgangen til fiske for allmennheten og tiltak rettet mot rekruttering eller stimulering til fiske.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet, veiledningsnotat om statlige fond og retningslinjer fra Klima- og miljødepartementet. Regnskapet gir et dekkende bilde av Statens fiskefonds disponible midler, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold

Kapitalen i Statens fiskefond utgjør per 31.12.21 til sammen 2,1 mill. kroner. I 2021 har kapitalen i Statens fiskefond blitt redusert med 2 mill. kroner på grunn av lavere inntekter til fondet enn i 2020. Både innsig, tørke, pukkellaks og Covid 19 er mulige årsaker til lavere inntekter i 2021. Det er ønskelig at fondskapitalen bør være på omtrent 4 mill. kroner for å ta høyde for eventuell inntektssvikt påfølgende år.

Overføring av fondskapital til statsregnskapet er bokført per august og desember 2021. Overføringene finansierer utgifter til drift og tiltak under kap. 1425 (post 21 og 70), fiskeforskning under kap. 1410 (post 50) og drift under kap. 1420 (post 01).

I 2021 er det utbetalt 0,3 mill. kroner på kap. 1425 post 21 til drift av betalingsløsningen for fiskeravgift. Under tilskuddsordningen til fiskeformål på kap. 1425 post 70 er det utbetalt

15,7 mill. kroner, hvorav 8,8 mill. kroner er utbetalt fra statsforvalterne. Søknader om tilskudd fremmes elektronisk. I 2021 ble det innvilget 233 søknader om tilskudd.

Utover dette har overføringene fra Statens fiskefond finansiert 1,186 mill. kroner av Miljødirektoratets driftskostnader knyttet til tilskuddsforvaltningen, utgiftsført på kap. 1420 post 01. I tillegg er 0,983 mill. kroner av driftstilskuddet til Norsk institutt for naturforskning (NINA), utgiftsført på kap. 1410 post 50, finansiert av overføringene. Dette skal finansiere deler av NINA sin forskning på fiskeressurser.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen reviderer Statens fiskefond. Resultatet av revisjonen vil bli rapportert i form av en revisjonsberetning innen 1. mai 2022. Denne vil bli publisert på Miljødirektoratets hjemmesider når den foreligger.

Trondheim, 14. mars 2022

Ellen Hambro
direktør i Miljødirektoratet

6.2 Prinsippnote

Årsregnskapet for Statens fiskefond er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"), og veiledningsnotat om statlige fond av 25. oktober 2012, oppdatert desember 2015. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.6, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av eget departement.

Regnskapet for Statens fiskefond er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Statens fiskefond har én rentebærende oppgjørskonto i Norges Bank. Likvidbevegelser på fondets kapital rapporteres månedlig til statsregnskapet.

Fondsregnskapet utarbeides etter kontantprinsippet.

Inntekter fra fiskeravgiften og renter bokføres ved tidspunkt for innbetaling. Overføring av fondskapital til statsregnskapet utbetales minst to ganger per år. Det regnskapsføres ikke utgifter i Statens fiskefonds regnskap utover det som overføres til statsregnskapets inntektspost kap. 5578 post 72.

Resultatoppstillingen inneholder alle inntekter til fondet. Periodens resultat er forskjellen mellom inntekter og overføringer fra fondet. Resultatet er overført til opptjent fondskapital i balanseoppstillingen.

Note A utarbeides ikke for Statens fiskefond på bakgrunn av det ikke gis tildelinger over statsbudsjettet for fondet.

6.3 Bevilgningsrapportering

Oppstilling av bevilgningsrapportering					
Beholdninger rapportert i likvidrapport		Note	Regnskap 2021		
Inngående saldo på oppgjørskonto i Norges Bank			4 068 290,12		
Endring i perioden			-1 958 288,39		
Sum utgående saldo oppgjørskonto i Norges Bank			2 110 001,73		
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)					
Kontonr.	Tekst	Note	2021	2020	Endring
811402	Beholdninger på konto(konti) i Norges Bank		2 110 001,73	4 068 290,12	-1 958 288,39

6.4 Fondsregnskap

Resultatregnskap Statens fiskefond 2021

	Note	<u>2021</u>	<u>2020</u>
OVERFØRINGER TIL FONDET			
Fiskeravgift		16 294 133,61	18 196 693,91
Renter fondskapital		1 578,00	26 071,00
Sum overføringer til fondet		<u>16 295 711,61</u>	<u>18 222 764,91</u>
OVERFØRINGER FRA FONDET			
Overført kap. 5578 post 72	1	<u>18 254 000,00</u>	<u>17 289 000,00</u>
Sum overføringer fra fondet		<u>18 254 000,00</u>	<u>17 289 000,00</u>
Resultat per 31.12		<u>-1 958 288,39</u>	<u>933 764,91</u>
Overføring av periodens resultat til opptjent fondskapital		<u>1 958 288,39</u>	<u>-933 764,91</u>

Balanse Statens fiskefond 2021

EIENDELER			
Oppgjørskonto i Norges Bank		<u>2 110 001,73</u>	<u>4 068 290,12</u>
Sum eiendeler		<u>2 110 001,73</u>	<u>4 068 290,12</u>
FONDSKAPITAL			
Opptjent fondskapital		<u>2 110 001,73</u>	<u>4 068 290,12</u>
Sum fondskapital per 31.12		<u>2 110 001,73</u>	<u>4 068 290,12</u>

Note 1

Det er overført 18,254 mill. kroner til Miljødirektoratet, og midlene benyttes hovedsakelig til tilskudd til informasjon om og forvaltning av laks, sjørret og sjørøye. Det gis også tilskudd til tiltak som fremmer fiske.

Utgiftene bokføres over kap. 1425 (post 21 og 70), kap. 1420 (post 01) og forskning på fiskeressurser over kap. 1410 (post 50).

Tlf.: 73 58 05 00
post@miljodir.no
www.miljodirektoratet.no
Postboks 5672 Sluppen,
7485 Trondheim

Besøksadresse Trondheim:
Brattørkaia 15, 7010 Trondheim

Besøksadresse Oslo:
Grensesvingen 7, 0661 Oslo

Miljødirektoratet jobber for et rent og rikt miljø. Våre hovedoppgaver er å redusere klimagassutslipp, forvalte norsk natur og hindre forurensning.

Vi er et statlig forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet og har i underkant av 700 ansatte ved våre to kontorer i Trondheim og Oslo, og ved Statens naturoppsyn (SNO) sine mer enn 60 lokalkontor.

Vi gjennomfører og gir råd om utvikling av klima- og miljøpolitikken. Vi er faglig uavhengig. Det innebærer at vi opptrer selvstendig i enkelt saker vi avgjør, når vi formidler kunnskap eller gir råd. Samtidig er vi underlagt politisk styring.

Våre viktigste funksjoner er at vi skaffer og formidler miljøinformasjon, utøver og iverksetter forvaltningsmyndighet, styrer og veileder regionalt og kommunalt nivå, gir faglige råd og deltar i internasjonalt miljøarbeid.